

Sover ikke godt om natten

Sparekvinnen: Jannicke Nilsson (48) regner med å gjøre seg upopulær. Hun skal spare nærmere åtte milliarder kroner i året for Statoil.

JOSTEIN LØVÅS OG
MORTEN ANESTAD
BERGEN

Jeg over ikke godt om natten.

Jannicke Nilsson har fått jobben av Statoil-sjef Helge Lund med å gjennomføre det største spareprogrammet i norsk næringsliv noensinne. De siste årene har kostnadene løpt løpsk uten at produksjonen har økt. Det har redusert lønnsomheten dramatisk. Nå har Statoil lovet å spare 1,3 milliarder dollar årlig innen 2016. Nilsson mener det krever en radikal kulturendring: – I Statoil vet alle alt om sikkerhet og produksjon. Langt færre har kunnskap om bunnlinjen, sier hun.

«Step it up»

Effektiviseringsprogrammet Nilsson skal lede, kalles Step (Statoil technical efficiency program) og er det suverent største av to effektiviseringsprogrammer. Det andre går på organisatorisk effektivisering. I løpet av de siste månedene har Nilsson satt i gang en rekke delprosjekter. Tre hovedområder er likevel pekt ut.

– Vi skal ta de store fiskene, sier hun.

Det er innenfor boring og brønn mest penger skal spares. De to andre hovedområdene er vedlikehold og modifikasjon. Økt standardisering, bedre planlegging og færre endringer er noen av hovedpunktene i den store spareplanen. Allerede er 2000 tekniske krav strøket og 2300 andre industristandarder forenklet.

Skjønner skepis

Igår ledet Nilsson det årlige energiseminar i Grieghallen i Bergen. Med den norske leverandorindustrien i salen hamret hun inn sitt budskap. Nå skal Statoil snu på hver krone. Både internt og eksternt vil effektiviteten måles.

– Vi må endre kultur både i Statoil og industrien generelt. Vi har mål om å vise resultater i innøvert år slik at dere ser at det ikke bare er festaler. Jeg skjønner at det er skepis. Vi har snakket om effektivisering i mange år, sier Nilsson.

Skeptisk forvalter

Aksjeforvalter Hogne Tysøy i Holbergfondene kommer gående forbi, og sier skjelmst til Nilsson:

– Jeg er skeptisk.

Han har nettopp forsynt seg av det bugnende lunsjbordet. Tysøy klarer ikke helt å tro på at Statoil virkelig vil levere alle kostnadskuttene og effektiviserings tiltakene Statoil-sjefer på alle nivåer snakker om for tiden. Han mener Statoil-aksjen begynner å se dyr ut, etter at kursen har steget med 46 prosent siden ifjor sommer. Han mener for store forventninger er priset inn, og minner om at Statoil-sjefer til alle tider har lovet kostnadsdisiplin.

Nilsson har rullet mye så langt i karrieren. Hun har jobbet i Hydro, vært plattform-sjef i Statoil og jobbet med forskning, på verft og i et ingeniørselskap.

77 I Statoil vet alle alt om sikkerhet og produksjon. Langt færre har kunnskap om bunnlinjen

Jannicke Nilsson, leder av Statoils effektiviseringsprogram Step

– Jeg har jobbet i industrien. Jeg har opplevd oljepriser ned mot ti dollar og har vært vant med å snu på hver krone.

– Du jobbet i Hydro. Var de mer kostnadsbevisste?

– Vi hadde nok fokus på pengesiden på en litt annen måte enn det vi har hatt i Statoil de siste årene. Men de siste årene har vært spesielle, med masse prosjekter. Haugevis av muligheter. Det gjør at det blir fokus på alle mulighetene istedenfor å snu på kronene, sier hun.

«Veldig uredt»

Langt fra alle er like fornøyd med innsparingsprosessene i Statoil. Det siste året har selskapet kuttet og outsourcet hundrevis av stillinger. Selskapet har også tydd til førtidspensjonering og slutt-pakker. Fagforeningene klager. Nilsson innrømmer lett at det blir en tung jobb. Det føler hun allerede.

– Hvordan tynger denne jobben deg?

– Det tynger på den måten at store endringer ikke er lett å gjennomføre. Men vi vet samtidig at de er helt nødvendige. Vi bare må få det til, sier hun.

– Du vil måtte ta upopulære

PROFIL

Navn: Jannicke Nilsson

Alder: 48

Aktuell: Leder Statoils effektiviseringsprogram Step. Prosjektet er det suverent største av Statoils to innsparingsprosjekter. Tilsammen skal det årlig spares 1,3 milliarder kroner, eller rundt 7,7 milliarder kroner, fra 2016.

Bakgrunn: Er i dag Statoils plass-sjef i Bergen. Hun har tidligere jobbet i Hydro og vært plattform-sjef i Statoil. Nilsson har også en karriere utenfor Statoil. Hun er utdannet sivilingeniør fra NTH der hun studerte kybernetikk.

STATOIL EFFEKTIVISERER

Kostnadsseksjon og raskt krympende lønnsomhet får Statoil til å gjennomføre en hestekur:

■ Innen 2016 skal Statoil realisere åtte milliarder kroner i effektiviseringsgevinster årlig.

■ Seks av disse milliardene skal spares på mer effektiv drift. Programmet kalles Statoil Efficiency Project – Step.

■ Boring- og brønnoperasjoner skal gjøres 25 prosent billigere og 25 prosent raskere.

■ Tillegg har Statoil kuttet flere hundre stillinger det siste året, innen både IT, eiendomsdrift, HR og forretningsutvikling.

■ Statoil har også redusert investeringsplanene med 30 milliarder kroner over de neste tre årene sammenlignet med tidligere plan.

valg. De ansatte blir usikre. Hva gjør det med deg?

– Meningen er å skape verdier. Det er viktig at vi klarer å informere de ansatte godt om endringene slik at de ikke er redd. Men det er kanskje en grunn til at jeg ble valgt. Jeg er ikke så bekymret for å bli upopulær så lenge jeg mener at de valgene vi tar er riktige, sier Nilsson og legger til:

– Jeg kan faget og kjenner virksomheten veldig godt. Og så er jeg overhodet ikke redd for å si det jeg mener. Selv om jeg begynner å bli gammel, klarer jeg å se mange muligheter. Jeg er veldig «openminded». Jeg liker å bli utfordret og er veldig uredt, sier hun.

jostein.lovas@dn.no
morten.anestad@dn.no

■ KAMPKLAR. Jannicke Nilsson er ikke redd for å bli upopulær. Hun skal spare milliarder for Statoil. Foto: Jostein Lovås

Vil ha et norskere Statoil

BERGEN: Statoil må bli mer norsk og mindre «exxonsk», mener BI-professor Torger Reve. Han advarer mot utflagging av nøkkelfunksjoner.

Lag på lag med byråkrati og fordyrende prosedyrer. Slik er norsk oljebransje blitt, og det er ved å drive kostnadene i været, ifølge Reve. På scenen under Statoils energiseminar i Bergen leverte han følgende salve til forsamlingsen:

– Dere må bli mer norske og mindre «exxonsk»!

Han refererer til verdens

største oljeselskap, Exxon-Mobil. Han ønsker flere strukturer og en mer jordnær forretningskultur. Et av tre kjerne Reve misliker, er at Statoil har flyttet sin avdeling for strategi og forretningsutvikling til London. Den ledes av den høyt gasjerte briten John Knight. Norsk fagbevegelse, presse, politikere og akademikere har lite innsyn i helt sentrale prosesser i selskapet. Reve sier han tidligere hørte mye fra Statoils strateger. Nå hører han ikke

ingenting.

– Dette er litt skummelt. En fragmenterer det som er noe av den norske kulturen i selskapet, sier Reve.

– Man må være trygg nok til å bygge på sin egen identitet, i stedet for å se ut som om man kommer fra Houston. Reve mener også internasjonalt finansmiljø vil vite å verdsette et norsk selskap, fordi man har tradisjon for å holde det man lover i norsk næringsliv. Han minner også om at da Statoil første gang

skulle forsøke å bli et internasjonalt selskap, hyrte man inn en dyr brite. Samme mann måtte senere gå og ble bølslagt av Økokrim for sin rolle i Statoils korrupsjonsskandale i Iran.

Fagforeningsleder Per Helge Ødegård i Lederne deler mye av Reves bekymring. Han mener den norske modellen, med flat struktur og treparts-samarbeid mellom myndigheter, fagforeninger og arbeidsgivere, er verdt å ta vare på. Han er heller ikke

begeistret for at sentrale beslutninger i det statskontrollerte selskapet tas utenfor landets grenser.

– Vi er bekymret hvis strategisk viktige arenaer flyttes ut av Norge, sier Ødegård. Angående Reves Exxon-sammenligning, har Statoils teknologidirektør Margareth Øvrum likevel følgende bemerkning:

– Jeg har tro på den norske modellen, samtidig er Exxon flinke på mange ting også.

KLAR TALE. BI-professor Torger Reve sa på talerstolen under energiseminar i Bergen at Statoil bør bli mer «exxonsk». Foto: Per Thrana